ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Rutsche v právní věci žalobce: **J. Š.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, proti rozhodnutí Krajského úřadu Karlovarského kraje, odbor sociálních věcí, ze dne 27. 1. 2011, čj. 2329/SZ/10-4, o nepřiznání dávky pomoci v hmotné nouzi, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 7. 6. 2011, č. j. 17 A 11/2011 - 29,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalovaný (dále též „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Krajského soudu v Plzni (dále též „krajský soud“), kterým bylo zrušeno rozhodnutí Krajského úřadu Karlovarského kraje, odbor sociálních věcí, ze dne 27. 1. 2011, čj. 2329/SZ/10-4, a vráceno k novému řízení a rozhodnutí. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Aš (správní orgán I. stupně) ze dne 5. 10. 2010, čj. 13744/2010/ASS, jímž správní orgán I. stupně žalobci nepřiznal dávku pomoci v hmotné nouzi - doplatek na bydlení.

Krajský soud napadené rozhodnutí zrušil z důvodu nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů podle § 76 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). V odůvodnění zrušujícího rozsudku se krajský soud ztotožnil se žalobními námitkami žalobce, že se správní orgán nevypořádal se všemi jeho

námitkami, uvedenými v odvolání. Jmenovitě krajský soud uvedl, že se žalovaný nezabýval odvolací námitkou, v níž žalobce uváděl, že mu byl odejmut příspěvek na živobytí a 1. 9. 2010 pod čj. 1716/SZ/103, pak vydal žalovaný rozhodnutí, kterým rozhodnutí o odejmutí příspěvku na živobytí z 19. 7. 2010 čj. 10297/2010/ASS MěÚ v Aši zrušil a věc vrátil tomuto správnímu orgánu k novému projednání a rozhodnutí. Přitom žalobce dále tvrdil, že mu pracovnice tohoto úřadu popírají, že by tyto spisy a rozhodnutí byly tomuto orgánu doručeny. Dále krajský soud uvedl, že správní orgán pominul myšlenkový postup, jak byly jednotlivé podklady hodnoceny a nejsou uvedeny ani žádné úvahy odůvodňující výrok, tj. shrnutí a hodnocení zmíněných podkladů, proč dávka nebyla přiznána. Tyto skutečnosti nejsou podle krajského soudu v rozhodnutí uvedeny, a stav je tak v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu.

V podané kasační stížnosti stěžovatel především uvedl, že krajský soud při citování zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi opomenul § 41, v němž je stanoveno, že podpisem žádosti dal účastník svůj výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí, výši příjmu, údaje o přihlášení se k trvalému pobytu a další údaje o žadateli, a to v rozsahu potřebném pro rozhodování o nároku na dávku, její výši a výplatu a pro posuzování podle § 16 zákona o pomoci v hmotné nouzi. K tomu poznamenal, že stěžovatel nemusí tudíž opakovat dokazování, na které poukazoval účastník řízení ve své žalobě, neboť relevantní důkazy, ze kterých vycházel správní orgán I. stupně a také žalovaný v odvolacím řízení, jsou buď v listinné podobě předané účastníkem řízení nebo v informačním programu, se kterým pracují všechny orgány zabývající se poskytováním dávek pomoci v hmotné nouzi. Stěžovatel také uvedl, že dávky pomoci v hmotné nouzi a výplata dávek je prováděna prostřednictvím informačního systému, a orgány pomoci v hmotné nouzi jsou oprávněny podle § 52 zákona o pomoci v hmotné nouzi zpracovávat potřebné údaje, včetně osobních údajů, v elektronické podobě způsobem umožňující dálkový přístup. Dále stěžovatel uvedl, že krajský soud dle jeho názoru nesprávně interpretoval § 68 odst. 3 s. ř. s. Je toho názoru, že se v odůvodnění rozhodnutí nejenže vypořádal se všemi námitkami účastníka řízení uvedenými v jeho odvolání, ale také uvedl v odůvodnění důvod nepřiznání nároku na dávku doplatek na bydlení, z jakých podkladů vycházel, včetně správního uvážení, tj. myšlenkového postupu. V odůvodnění mimo jiné uvedl, že: V měsíci lednu proběhlo u odvolacího správního orgánu odvolací řízení týkající se nároku pana Š. na dávku příspěvek na živobytí od 1. 8. 2010. V tomto odvolacím řízení odvolací správní orgán konstatoval, že od 1. 8. 2010 pan Š. neměl nárok na dávku příspěvek na živobytí. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 20. 1. 2011. Výsledek tohoto odvolacího řízení má přímý vliv na nárok pana Š. na dávku doplatek na bydlení v měsíci září 2010. Vzhledem ke skutečnosti, že od měsíce srpna 2010 neměl pan Š. nárok na dávku příspěvek na živobytí, tedy neměl nárok na tuto dávku ani v měsíci září 2010, nesplňoval jednu ze základních podmínek nároku na doplatek na bydlení. Dále stěžovatel uvedl, že na základě uvedeného nemůže souhlasit s odůvodněním soudu, že soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který se nacházel ve správním spise, neboť pokud by tomu tak bylo, musel by vzít na vědomí § 33 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi, a musel by dospět k závěru, že účastník řízení nemá nárok na přiznání dávky doplatek na bydlení, protože nesplňuje jednu ze zákonných podmínek pro přiznání, a to že nemá přiznán nárok na dávku příspěvek na živobytí. Tato zákonná podmínka platí pro všechny žadatele o přiznání dávky doplatek na bydlení. V obsahu § 33 odst. 8 zákona o pomoci v hmotné nouzi (*Doplatek na bydlení lze*

poskytnout pouze tehdy, jestliže osoba užívá byt, jehož je vlastníkem nebo nájemcem, v obci, v níž je hlášena k pobytu podle zvláštních předpisů.) pak není prostor pro správní uvážení, čehož se účastník řízení dovolával v žalobě. Tento odstavec se vztahuje k okruhu osob, kterým může být nárok na dávku doplatek na bydlení přiznán. Zároveň stěžovatel považoval za nutné sdělit, že účastníku řízení byl odejmut příspěvek na živobytí ode dne 1. 8. 2010 z důvodu, že 19. 7. 2010 obdržel vyplacenou podporu v nezaměstnanosti ve výši 28 008 Kč. Stěžovatel vycházel v rámci svého správního uvážení i z této skutečnosti, a to, že si byl účastník řízení schopen v inkriminovaný čas pokrýt sám své náklady na živobytí, tak i na bydlení. Ke konstatování v odůvodnění rozhodnutí krajského soudu, že se stěžovatel nevypořádal s námitkou účastníka, že „*pracovnice správního orgánu I. stupně popírají, že by tyto spisy a rozhodnutí tomuto orgánu byly doručeny, účastník napadá postup těchto úřednic, protahovaní lhůt k rozhodnutí...*“ , stěžovatel připomíná, že účastník řízení velmi dobře ví, že v případě personálních záležitostí se má obrátit se stížností na tajemníka správního orgánu I. stupně, což již dříve učinil. Závěrem stěžovatel konstatoval, že účastník řízení je osobou, která již několik let pobírá dávky ze systému pomoci v hmotné nouzi a státní sociální podpory. Účastník řízení má podrobné znalosti zákona o pomoci v hmotné nouzi i zákona o státní sociální podpoře, zná podmínky nároků na přiznání konkrétní dávky, tudíž se nemůže dovolávat neznalosti citovaných zákonů. Účastníkovi řízení je dobře známo, že každá změna konkrétní dávky je spojena s vydáním rozhodnutí, příp. oznámení, proti kterému má účastník řízení možnost se odvolat, tudíž je vedeno samostatné správní řízení. Účastník řízení tuto možnost pravidelně využívá a používá stále stejné námitky ve svých odvoláních. Stěžovatel ve svých odůvodněních opakovaně účastníku řízení vysvětluje a uvádí důvody nesplnění nároků na přiznání konkrétní dávky. Každé odůvodnění rozhodnutí stěžovatele je srozumitelné a jasné, obsahuje vypořádání se s námitkami účastníka řízení, důvody přiznání či nepřiznání konkrétní dávky, včetně správního uvážení, tj. myšlenkového postupu, tzn. není vydáváno v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu, tak jak uvedl soud ve svém odůvodnění. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Plzni k dalšímu řízení a rozhodnutí.

Žalobce se ve vyjádření ke kasační stížnosti s napadeným rozsudkem Krajského soudu v Plzni ztotožnil, s tím že napadené rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné. Dále uvedl, že žalovaný se opírá o § 33 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi, kde tvrdí, že je zákonná podmínka nutnosti existence příspěvku na živobytí, aby bylo možno přiznat doplatek na bydlení. Dodává, že žalovaný přitom pomíjí větu druhou daného zákonného ustanovení, která zní: Doplatek na bydlení lze přiznat s přihlédnutím k jejím celkovým sociálním a majetkovým poměrům také osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že příjem osoby nebo společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby nebo společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3 násobek částky živobytí osoby nebo společně posuzovaných osob. Závěrem se přiklonil k tomu, aby kasační stížnost byla zamítnuta, neboť žalovaný nesplnil ani podmínky pro její podání.

Nejvyšší správní soud poznamenává, že od 1. 1. 2012 došlo ke změně kompetencí jednotlivých správních orgánů na úseku výkonu státní správy ve věcech pomoci v hmotné nouzi. Podle zákona č. 366/2011 Sb. s účinností od tohoto data nejsou již odvolacím orgánem ve věcech dávek státní sociální podpory krajské úřady, ale Ministerstvo práce a sociálních věcí. Podle ustanovení § 69 s. ř. s. platí, že účastníkem řízení (žalovaným) je

správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla; ve smyslu ustanovení § 105 odst. 1 s. ř. s. pak dále platí, že účastníky řízení o kasační stížnosti jsou stěžovatel a ti, kteří byli účastníky původního řízení. V řízení o předmětné kasační stížnosti tedy ex lege nastoupil do práv a povinností žalovaného jiný správní orgán, a to Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému usnesení přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Nejvyšší správní soud poté, co v jiném senátu negativně posoudil příp. podjatost předsedy senátu JUDr. Petra Průchy, meritorně rozhodujícího v této věci (usnesení NSS ze dne 21. 12. 2011, č. j. Nao 89/2011 - 61), přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu i řízení, jež jeho vydání předcházelo, v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V dané věci krajský soud k podané žalobě shledal, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, a to proto, že se žalovaný nevypořádal se všemi odvolacími námitkami.

S tímto postupem a závěrem krajského soudu Nejvyšší správní soud souhlasí.

Podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí.

Podle § 68 odst. 1 správního řádu rozhodnutí obsahuje výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků. Podle odst. 3 téhož ustanovení se v odůvodnění uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.

Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu potom plyne, že: *Funkcí odůvodnění správního rozhodnutí je zejména doložit správnost a nepochybně i zákonnost postupu správního orgánu, jakož i vydaného rozhodnutí, jehož jedna z nejdůležitějších vlastností je přesvědčivost. Je proto nutné, aby se správní orgán v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu vypořádal s námitkami účastníků řízení, přičemž z odůvodnění jeho rozhodnutí musí být seznatelné, z jakého důvodu považuje námitky účastníka řízení za liché, mylné anebo vyvrácené.* (Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2009, č.j. 9 As 71/2008 - 109). Obdobně z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu také vyplývá, že: *Nevypořádá-li se správní orgán v rozhodnutí o opravném prostředku se všemi námitkami, které v něm byly uplatněny, způsobuje to nepřezkoumatelnost rozhodnutí zpravidla spočívající v nedostatku jeho důvodů [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Může to však způsobit i nepřezkoumatelnost rozhodnutí spočívající v jeho nesrozumitelnosti.* (Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007 - 84).

Nejvyšší správní soud posoudil obsah odvolání žalobce a odůvodnění rozhodnutí žalovaného a shledal, že žalovaný se skutečně nevypořádal se všemi odvolacími námitkami.

Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku uvedl, že se žalovaný nezabýval odvolací námitkou, v níž žalobce uváděl, že mu byl odejmut příspěvek na živobytí a 1. 9. 2010 pod čj. 1716/SZ/103, pak vydal žalovaný rozhodnutí, kterým rozhodnutí o odejmutí příspěvku na živobytí z 19. 7. 2010, čj. 10297/2010/ASS MěÚ v Aši zrušil a věc vrátil tomuto správnímu orgánu k novému projednání a rozhodnutí. Přitom žalobce dále tvrdil, že mu pracovnice tohoto úřadu popírají, že by tyto spisy a rozhodnutí byly tomuto orgánu doručeny. Tento závěr krajského soudu o nezohlednění dané odvolací námitky Nejvyšší správní soud, obdobně jako stěžovatel v kasační stížnosti, nesdílí, neboť z obsahu odůvodnění žalovaného zřetelně plyne, že žalovaný nepominul skutečnost rozhodování o příspěvku na živobytí, nýbrž naopak. Odvolací řízení přerušil do doby právní moci rozhodnutí o předmětném příspěvku na živobytí, a teprve potom ve svém řízení pokračoval, a za situace, kdy bylo pravomocně rozhodnuto, že žalobce neměl od 1. 8. 2010 nárok na dávku příspěvek na živobytí, žalovaný toto rozhodnutí zohlednil a odvolací řízení ve věci rozhodnutí o doplatku na bydlení dokončil.

Nicméně Nejvyšší správní soud současně zjistil, že se žalobce při nesouhlasu, že nesplňuje podmínky § 33 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi, výslovně dovolával celého znění tohoto ustanovení, jehož obsah téměř doslovně ocitoval. Odvolací orgán své odůvodnění v tomto směru však spojil toliko s první větou tohoto zákonného ustanovení, a argumentaci, resp. odůvodnění, proč věc neposoudil i ve spojení s druhou větou tohoto ustanovení, pominul. V tomto kontextu a ohledu lze potom také přisvědčit shora reprodukovanému názoru krajského soudu, že správní orgán pominul myšlenkový postup, jak byly jednotlivé podklady hodnoceny a nejsou uvedeny ani žádné úvahy odůvodňující výrok, tj. shrnutí a hodnocení zmíněných podkladů, proč dávka nebyla přiznána.

Krajský soud tedy co do výroku napadeného rozsudku rozhodl v posuzované věci správně, tj. správně zrušil napadené rozhodnutí jako nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, a to proto, že se žalovaný nevypořádal se všemi odvolacími námitkami. Nevypořádané odvolací námitky přitom však zaměnil. Nejvyšší správní soud zvažoval, zda z tohoto důvodu je třeba napadený rozsudek rušit, a dospěl k závěru, že v situaci, kdy je výrok zákonný a také věcně správný, by bylo zrušení rozsudku pouhým formalismem, neb krajský soud by musel po upřesnění odůvodnění svého rozsudku napadené rozhodnutí opět zrušit. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl a odůvodnění zrušujícího rozsudku korigoval. Tomuto přístupu taktéž svědčí dosavadní judikatura, v níž se uvádí: *I když je ve výsledku (co do výroku) rozhodnutí krajského soudu věcně správné, lze právním názorem vysloveným v rozsudku Nejvyššího správního soudu korigovat dílčí nesprávné závěry krajského soudu bez toho, aby rozhodnutí krajského soudu bylo zrušeno. To v případě, že závěry krajského soudu jsou sice nesprávné, avšak přezkoumatelné.* (Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2006, č. j. 2 Afs 100/2005 - 106).

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů, které jí příp. vznikly. Žalobci v řízení o podané kasační stížnosti žádné náklady nevznikly, a také náhradu žádných nákladů neuplatňoval.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. ledna 2012

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu